

# **Lausunto Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman 2027–2029 sekä palveluverkkovision 2027–2037 luonnoksista**

Kaupunginhallitus 12.08.2026  
562/00.04.02/2026

**Tiivistelmä:** Paimion kaupunki antaa lausunnot Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hyvinvointialueen pitkän aikavälin palveluverkkovisiosta sekä palveluverkkosuunnitelmaksi lähivuosille 2027–2029.

**Valmistelija/lisätietoja antaa:**

vt.kaupunginjohtaja Nina-Mari Turpela, p. 02 474 5300

Varsinais-Suomen hyvinvointialue pyytää toimialueensa kuntia ja muita organisaatioita lausumaan näkemyksensä hyvinvointialueen pitkän aikavälin palveluverkkovisiosta sekä palveluverkkosuunnitelmaksi lähivuosille 2027–2029. Dokumentit ovat virkahenkilöluonnoksia, joihin annettujen lausuntojen pohjalta laaditaan varsinaiset virkahenkilöesitykset julkaistavaksi 31.8.2026. Esitysten poliittinen käsittely käynnistyy syyskuussa.

Varhan nykyinen palveluverkkosuunnitelma on voimassa vuoden 2026 loppuun asti. Uutta palveluverkkosuunnitelmaa on valmisteltu pohjautuen aluevaltuuston 25.2.2026 hyväksymään palvelustrategiaan ja siinä kuvattuihin palveluverkkoperiaatteisiin.

Palveluverkkosuunnitelmatyössä on tuotettu vuoteen 2037 asti yltävä pitkän aikavälin palveluverkkovisio, jonka laadinnassa on huomioitu ennusteet väestörakenteen muutoksista sekä arviot väestön palvelutarpeiden kehityksestä alueittain.

Virkahenkilönäkemykseen perustuva visio palveluverkkoon kohdistuvista pitkän aikavälin kehitystarpeista ja toimipaikkamuutoksista ei ole sellaisenaan toimeenpantavissa käytäntöön, mutta sitä hyödynnettäisiin muun muassa pitkän aikavälin investointisuunnittelussa.

Erikseen on laadittu vuosille 2027–2029 palveluverkkosuunnitelma, jonka luonnos sisältää tällä ajanjaksolla jo toteutuvat sekä toimeenpantavaksi esitettävät palveluverkkomuutokset kunnittain.

Kunnilta pyydetään vapaamuotoiset lausunnot kumpaankin dokumenttiin erikseen 17.8.2026 mennessä. Erityisesti pyydetään arvioimaan visioluonnoksen ja palveluverkkoluonnoksen vaikutuksia omaan organisaatioon, alueen asukkaisiin ja asiakkaisiin sekä mahdollisiin muihin sidosryhmiin.

## **Lausunto palveluverkko suunnitelmaan 2027-2029**

### **Yhteisöllisen asumisen huomioimisesta Paimiossa palveluverkkosuunnitelmassa**

Palveluverkkosuunnitelmassa ei ole osoitettu yhteisöllisen asumisen palveluja Paimioon, eikä palvelumuodon tarvetta tai toteuttamismahdollisuuksia ole suunnitelmassa tarkasteltu. Tätä voidaan pitää merkittävänä puutteena, sillä yhteisöllinen asuminen on keskeinen osa ikääntyneiden asumisen palvelukokonaisuutta ja valtakunnallista tavoitetta tukea ikääntyneiden mahdollisuuksia asua turvallisesti ja toimintakykyä ylläpitävässä ympäristössä.

Yhteisöllinen asuminen tarjoaa tärkeän vaihtoehdon henkilöille, joiden kotona asuminen ilman tukea on vaikeutunut, mutta jotka eivät vielä tarvitse ympärivuorokautista palveluasumista. Palvelumuodon puuttuminen Paimiosta heikentää alueen ikääntyneiden mahdollisuuksia saada tarpeitaan vastaavia palveluja omassa kotikunnassaan.

Erityisen huolestuttavaa on, ettei suunnitelmassa ole arvioitu yhteisöllisen asumisen tarvetta Paimion osalta lainkaan. Paimion väestön ikääntyminen ja kasvava palvelutarve edellyttävät, että kaikki asumispalvelujen muodot ovat mukana palveluverkon suunnittelussa. Palveluverkkosuunnitelman tulisi perustua tasapuoliseen arviointiin koko hyvinvointialueella, jotta kuntalaiset ovat yhdenvertaisessa asemassa asuinpaikastaan riippumatta. Tiedossa on, että ikääntyneiden määrä Paimiossa kasvaa ainakin seuraavat 20 vuotta. Arvioidaan, että vuoteen 2045 mennessä 65–85-vuotiaiden määrä kasvaa yli 220:lla henkilöllä.

Ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä tulee painottaa mahdollisuutta asua omalla kotiseudulla lähellä omaisia, ystäviä ja tuttuja palveluja. Läheiset sosiaaliset verkostot tukevat toimintakykyä, turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia sekä ehkäisevät yksinäisyyttä. Mikäli yhteisöllistä asumista ei ole tarjolla omassa kunnassa, asukkaat voivat joutua muuttamaan pois tutusta elinympäristöstään saadakseen tarvitsemansa palvelut. Tämä heikentää osallisuutta ja voi lisätä hyvinvoinnin haasteita.

Yhteisöllinen asuminen tukee myös palvelujärjestelmän kestävyyttä. Se voi vähentää raskaampien palvelujen tarvetta, ehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä ja tarjota kustannustehokkaan vaihtoehdon tilanteissa, joissa ympärivuorokautinen palveluasuminen ei vielä ole tarpeen.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että palveluverkkosuunnitelmaa tulee täydentää yhteisöllisen asumisen osalta. Suunnitelmassa tulee arvioida Paimion nykyinen ja tuleva yhteisöllisen asumisen tarve sekä esittää konkreettiset toimenpiteet palvelun järjestämiseksi. Palvelujen alueellinen saavutettavuus, kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu ja mahdollisuus ikääntyä omassa yhteisössään edellyttävät, että yhteisöllinen asuminen huomioidaan myös palveluverkossa.

### **Soteaseman diagnostiset palvelut**

Laboratorion näytteenottopalveluissa olisi tärkeää säilyttää mahdollisuus ilman ajanvarausta tapahtuvaan näytteiden ottoon myös kiireettömien näytteiden osalta.

## **Lausunto pitkän aikavälin palveluverkkovisioon**

### **Pitkän aikavälin suunnitteluperiaatteista**

Paimion kaupunki pitää tärkeänä, että palveluverkkoa kehitetään pitkäjänteisesti siten, että palvelujen vaikuttavuus, saavutettavuus, laatu, huoltovarmuus ja taloudellinen kestävyys muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden. Suunnitteluperiaatteiden tulee perustua ajantasaiseen tietoon nykyisestä palvelutuotannosta, väestökehityksestä, palvelutarpeiden ennakkoinnista sekä kattaviin ennako- ja vaikutusarviointeihin.

### **Kuntouttava työtoiminta**

Suunnitteluperiaatteissa todetaan, että Paimiossa kuntouttavaa työtoimintaa vähennetään. Kirjaus on ongelmallinen, sillä tietääksemme hyvinvointialue ei ole järjestänyt kuntouttavaa työtoimintaa Paimiossa ja palvelua ei ole tosiasiallisesti vähennettävissä.

Kirjaus antaa virheellisen kuvan nykyisestä palveluverkosta ja palvelujen muutoksista. Paimion kaupunki esittää, että kirjaus poistetaan tai muutetaan vastaamaan tosiasiallista palvelutilannetta. Palveluverkkosuunnitelman tulee perustua oikeaan nykytilan kuvaukseen, jotta suunniteltujen muutosten vaikutuksia voidaan arvioida luotettavasti. Mikäli Varha katsoo, että tätä palvelua olisi tuotettu Paimiossa, niin kaupungille toimittaneen tieto missä palvelua on järjestetty ja miten.

### **Vuodeosaston tulevaisuus**

Suunnitteluperiaatteissa esitetään tavoitteena Paimion vuodeosaston toiminnan päättymisen 2030-luvulla. Kyseessä on erittäin merkittävä linjaus, jonka vaikutukset ulottuvat laajasti alueen asukkaisiin, palvelujen saavutettavuuteen, hoidon jatkuvuuteen, potilasturvallisuuteen sekä kuntien elinvoimaan.

Paimion kaupungin näkemyksen mukaan näin merkittävää muutosta ei tule kirjata pitkän aikavälin suunnitteluperiaatteisiin ilman perusteellista vaikutusten arviointia.

Lisäksi Paimion väestö kasvaa edelleen, ja ikääntyneiden määrän ennustetaan lisääntyvän merkittävästi tulevina vuosikymmeninä. Samalla sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntä kasvaa. Tällaisessa tilanteessa vuodeosastopalveluiden, mukaan lukien saattohoito, tarpeen voidaan arvioida pikemminkin lisääntyvän kuin vähenevän. Suunnitteluperiaatteissa tulisi tunnistaa väestökehityksen vaikutukset palvelutarpeeseen nykyistä paremmin.

Paimion terveyskeskuksen sijainti valtatie 1:n varrella Turun ja Salon välissä tekee siitä myös koko Varsinais-Suomen näkökulmasta tarkoituksenmukaisen osan hyvinvointialueen palveluverkkoa.

Vuodeosasto ei palvele ainoastaan paimiolaisia, vaan sen merkitys ulottuu laajemmalle alueelle. Hyvien liikenneyhteyksien ansiosta yksikkö tukee koko itäisen Varsinais-Suomen palvelujen saavutettavuutta, hoitoketjujen toimivuutta ja palveluverkon toimintavarmuutta. Palveluverkon kehittämisessä tulisi hyödyntää olemassa olevia, toimivia ja logistisesti hyvin saavutettavia yksiköitä sen sijaan, että niiden toiminnan päättämistä linjataan ilman kattavaa arviointia alueellisista vaikutuksista.

Palveluverkon muutosten arvioinnissa tulee huomioida myös kokonaistaloudelliset vaikutukset. Lähipalvelujen lakkauttaminen voi siirtää kustannuksia muihin palveluihin, lisätä kuljetustarpeita, kuormittaa päivystyksiä ja erikoissairaanhoidoa sekä heikentää hoidon oikea-aikaisuutta. Yksittäisen toimipisteen kustannusten tarkastelu ei siten anna riittävää kuvaa muutoksen kokonaisvaikutuksista hyvinvointialueen palvelujärjestelmään. Kustannusvaikutuksia tulee arvioida koko palveluketjun näkökulmasta eikä ainoastaan yksittäisen palveluyksikön talouden perusteella.

### **Palveluverkon suunnitteluperiaatteiden perustelut**

Paimion kaupunki korostaa, että palveluverkon pitkän aikavälin suunnitteluperiaatteiden tulee olla strategisia linjauksia, jotka jättävät mahdollisuuden arvioida palvelutarpeiden muutoksia ja palvelurakenteen kehittämistä tulevaisuudessa. Yksittäisten toimipisteiden tai palvelujen lakkauttamista koskevien tavoitteiden kirjaaminen jo suunnitteluperiaatteisiin on ennenaikaista.

Palveluverkon pitkän aikavälin suunnittelun tulee perustua hyvinvointialueen lakisääteiseen tehtävään turvata asukkaille yhdenvertaiset, saavutettavat ja oikea-aikaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Suunnitteluperiaatteista ei käy ilmi, miten nämä tavoitteet toteutuvat Paimion alueella, mikäli vuodeosaston toiminta päättyy 2030-luvulla.

Palveluverkon suunnittelussa on tärkeää huomioida myös kuntien näkemykset sekä alueiden erilaiset kehitysnäkymät. Paimio on kasvava kaupunki, jonka väestömäärän lisääntyminen ja ikärakenteen muutos kasvattavat sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta tulevina vuosina. Palveluverkon kehittämisen tulee tukea tätä kehitystä eikä heikentää kasvavan alueen palvelujen saatavuutta.

### **Yhteenveto keskeisimmistä seikoista:**

**Palveluverkkosuunnitelmassa** erityisen huolestuttavaa on, ettei siinä ole arvioitu yhteisöllisen asumisen tarvetta Paimion osalta lainkaan. Paimion väestön ikääntyminen ja kasvava palvelutarve edellyttävät, että kaikki asumispalvelujen muodot ovat mukana palveluverkon suunnittelussa tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella. Katsomme, että palveluverkkosuunnitelmaa tulee Paimion osalta täydentää yhteisöllisen asumisen palvelulla.

**Pitkän aikavälin palveluverkkovision** suunnitteluperiaatteissa esitetään tavoitteena Paimion vuodeosaston toiminnan päättyminen 2030-luvulla. Kyseessä on erittäin merkittävä linjaus, jonka vaikutukset ulottuvat laajasti alueen asukkaisiin, palvelujen saavutettavuuteen (ml. saattohoito), hoidon jatkuvuuteen, potilasturvallisuuteen sekä kunnan elinvoimaan. Paimion kaupungin näkemyksen mukaan näin merkittävää muutosta ei tule kirjata pitkän aikavälin suunnittelu-periaatteisiin ilman perusteellista vaikutusten arviointia.

Liitteenä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman 2027-2029 ja palveluverkkovision 2027-2037 luonnokset.

Esittelijä: vt. kaupunginjohtaja Turpela Nina-Mari

Päätösehdotus: Paimion kaupunginhallitus antaa yllä selostetut lausunnot Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman 2027-2029 ja palveluverkkovision 2027-2037 luonnoksista.

Päätös: